

MAGYARL



Nagys. Ramaszetter Róbert úrnak
HUNGARIA Disztér 1—2. BUDAPEST

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr Paál Árpád

Lapkiadónos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.
Törvénytisztelettel bel. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: dr Gyárfás Elemér

Ófelsége jelenlétében avatták fel az új mérnökkari hadnagyokat

„A hit és áldozatkészségtől függ egész népünk jövője”
— mondotta az uralkodó

Bucurestiből jelentik: A fővárosi műszaki katonai iskolában felemelő ünnepes volt vasárnap, amelyen résztvett Ófelsége, Károly király, Mihály nagyvajda, a kormány tagjai s több hadsereg főparancsnok. Ilcus tábornok, nemzetvédelmi miniszter alkalmi beszéde után az Uralkodó tartott beszédet.

— Bajtársak! A különleges idők, amelyek az egész világon uralkodnak, azzal a következménnyel is jártak, hogy néhány hónappal hamarabb hagyjátok el az iskolát és kapjátok meg a hadnagyi rangot. A különleges körülmények évjáratát lettek. Az évjárat annak nevére kapja, aki nagy hazaszeretettel be tudja teljesíteni a románság évszázados vágyát. Ez a két körülmény, hogy Ferdinánd király nevére viseltek s különleges évjárat vagytok, maga után kell vonja, hogy ti is különlegesek legyetek úgy a kötelesség betöltésében, mint hitetekben. Egységeiteknek sohasem felejtsetek el ezt a két parancsot. Meggyőződésem, hogy a fiatal tisztek a kötelességteljesítés és őseink tisztelete magaslatára jutnak. Isten segítsen titeket ebben.

Ófelsége ezután a résztvevők lelkes ünneplése között az iskola éttermébe ment, ahol a Ferdinánd király évjárat egészségére üritette poharát.

— Legyetek méltók a névhez, amelyet viseltek, — mondotta.

Ezután elvonultak az Uralkodó előtt az új

hadnagyok. Ófelsége, Károly király, Mihály nagyvajda, a kormány tagjai és a magasrangú katonatisztek kíséretében az iskola irodájában beirta nevét az aranykönyvbe.

Ezt követően közbejött volt az iskola gyönyörűen felszerelt nagytermében, amelyen résztvett Ófelsége és Mihály nagyvajda is. Az új hadnagyok nevére Enache Iordache hazafias beszédet tartott, amelyre Ófelsége a következő szavakkal válaszolt:

— Az évjárat nevében elhangzott beszédért köszönetet mondok. Adja Isten, hogy a fogadalmak, amelyeknek összes társai nevében kifejezést adott, mélyen behatoljanak mindegyikük lelkébe s ez hitvallás legyen egész életükre. A hit és áldozatkészségnek ettől a szellemétől függ népünk egész jövője. A jövő pedig jórésben a tisztektől függ. Minél jobban áthatják a katonai erények a tiszteket, annál erősebb és jobb lesz hadseregünk. Ezek az erények elsősorban polgári erények, de vannak olyan polgári erények, amelyeket a lovaság és áldozatkészség — a tisztkarnak ezek uralkodó eszméi — tesznek teljessé. Még egyszer köszönetet mondva a hozzámintézett szavakért, remélem, hogy ez az évjárat kötelessége magaslatán fog állani.

Ófelsége beszédét hosszas és lelkes éljenzéssel fogadták.

Nagy előkészületek a Németország elleni ostromzár megszigorítására

A Svédországból való ércszállítás megakadályozása. Az angolok cáfolják, hogy semleges vizekbe akarnának behatolni

Londonból jelentik (Radio Bucuresti): Az angol közvélemény egyre növekvő izgalommal figyeli, miként valósul meg a tengeri zárlat szigorításának nagyszabású terve, melynek legközelebbi állomása az Északi-tenger felett gyakorolt ellenőrzés megszigorítása lesz. Ezzel kapcsolatban angol gazdasági szakértők megállapítják, hogy Németország évente 22 millió tonna vasérc-behozatalra szorul. Ebből 12 millió a Skandináv államokból, 9 millió magából Svédországból, a fennmaradó mennyiséget pedig tengerentúlról szerele be. Ez utóbbitól már elvágná a blokád. Angol vélemény szerint Oroszországnak alig van vasérc-főforrása. Így, ha a szövetségeseknek sikerülne a németeket Svédországtól elvágni, azzal hatalmas csapást mérnének a német nehéziparra. Angol hivatalos helyen azt is tudnivaló, hogy a Svédország és Németország közötti áruforgalom egyre gyengül, mert a német vasércszállító hajók túl nagyok ahhoz, hogy a parti vizeken belül bonyolítsák le a forgalmat. A norvég parti vizeket viszont most nem hagyhatják el, mert azonnal megátalmadják őket a szövetségesek hajói.

Igy a forgalmat kis hajókkal bonyolítják most le, amelyek száma azonban nem nagy.

Londonból jelentik: A Reuter szerint azok a jelentések, amelyek arra céloznak, hogy Anglia semleges vizekbe vonul be és ott őrszolgálatot állít fel, vagy ehhez hasonló, bármiféle túlzott, vagy törvénytelen vállalkozásba bocsátkozik: megcáfolhatók. Lehet, hogy hamarosan nagymértékben megszigorítják az ostromzárát, de az erre vonatkozó tervek a szövetséges kormányok, vagy a főhaditanács tulajdonában vannak és így nem kerülhetek nyilvánosságra. Chamberlain keddi alsóházi nyilatkozatától nem lehet szennazációt várni. Londonban úgy tudják, hogy a szövetségesek terve szerint az angol blokád-minisztérium saját ellenőrzése alá helyezi a semleges országok bevitelét és minden államnak csak annyi nyersanyagot engedélyez, amelyre — békebeli statisztikák szerint — saját magának szüksége van. Skagerrak környékén és a norvég partok mentén az angol flotta különböző egységei helyezkedtek el.

(Tudósításunk folytatása a 4-ik oldalon)

Népi önismeret

Érdekes könyv jelent meg most a napokban a kolozsvári „Erdélyi Enciklopédia” nevű vállalat kiadásában. A könyv „Szakadát” cím alatt egy szebenmegyei faluban meghúzódo, 230 lakóból álló magyar nemzetiségű népcsoportocskát mutatja meg és jelenéről beszél. Vámszer Géza csikszerepai tanár a könyv szerzője, aki lélekbeli való szeretettel mélyedt el a szakadati magyar szörvány életviszonyai tanulmányozásában. A könyv bevezetője általános ismertetést is foglal magában, mely a romániai magyar népszörványok kérdését tárgyalja, s rámutat ezek jelentőségére különösen abból a szempontból, hogy a romániai magyarságnak nem kevesebb, mint egyötöd része él ilyen apró szörványokban. Ezek megmaradása a környező más népcsoportok között egyre kétségesebb, holott sok gazdasági és lelki életrevalóság volna bennük, amelynek megőrzése és fejlesztése úgy a magyar népkisebbség társadalmi trtmassága szempontjából, mint az ország népvizonyainak összhanga szempontjából magasabbrendű érdeknek mutatkozik.

Mindenesetre egy-egy népélet belső erkölcsi rendjébe beletartozik, hogy annak a népek helyes önismerete legyen sajátmagáról. Az önismeret megszabadít attól, hogy túlzott elképzelések, vagy kétségbeesett lemondások zavarják az életben való egészséges, józan és tisztalátású helytállásokat és előhaladásokat. Egy-egy nép körén belül az ilyen önismeret az önmagunk iránti kötelességtudásokat is szolgálja, hogy t. i. a gazdaságilag jobb módú, vagy szellemileg képzetebb társadalmi rétegek milyen fölkarolással tartoznak viseltetni a szegényebb és elmaradottabb néprétegek iránt. A népközösségi öntudat csak így fejlődhetik ki igazán olyan áldásos tényezővé, mely nem hiú titogtatásokban és mellverésekben éli ki magát, hanem az élet szükségleteit közös testvéri összetartással igyekszik mindenki számára kiküzdni. A népszörványok nagy elhagyatottságain is ez a közös öntudat tud áldásosan segíteni, mert azt se államtól, se más népcsoporttól nem várhatjuk, hogy olyan népi életrésztelkekkel törődjék, melyek az állami életrendben csak igen kis életirányokat jelentenek, illetve a más népcsoport szempontjából teljesen idegenek.

A népszörványokkal való beható törődés tehát igen fontos részletmunka az egész népközösségi élet szolgálatában. Ezzel a meglátással mindjárt észrevehetjük, hogy Vámszer Géza szóban levő könyve úttörő munka a magunk népéletének jobb és elmélyvedőbb önismerete felé. A könyv 133 oldalon át tárgyalja az illető népszörványt, ismerteti annak földrajzi elhelyezkedését, földmívelő határainak a leírását, települési történetét, aztán sokszáz éven át való fennmaradásának a folyamatát, építkezéseit, egyházi és iskolai életét, a külső nagy történelmi hullámzások befolyását a kis népszörvány életére, a lakosságának így kialakult jellemét és a környezet közötti elgazdagodását, a birtokmegosztást és gazdasági életet, a gazdasági módokat, a közművelődési érzék kifejlődését és egyéb társadalmi összetartásokat, a vallási hagyományokhoz való hűség és okos ragaszkodást, az iskolai életet. Tanulságos ismertetés van a népszörvány életében megmaradt ősi nyelvjárásról, annak székelgy gyökéretetői, s más népek nyelvszelleméből való módosulásairól. Igen érdekes megismernünk, hogy a népköltészet is ezen a kis szörványon megtudta tartani a maga külön eredetét és fejlődését. A lakás módja, a ruházatkodás, a népszokások is mind színes és eleven ismertetést kapnak a könyvben, melyet végül is valami olyan érzéssel veszünk tudomásul, hogy ime, egy 230 főnyi, s ősi otthonhelyétől régen elszakadt kis népcsoport is mennyi életerőt tud kifejteni a maga megtartásában. Miel-

tók arra, hogy jöppéldának lássuk az ő szerény, de mélygyökerű közéletüket a magunk egész népi közéletében.

Az önismeret tehát a kis szakadati szörványon keresztül fölemelő érzést ad nekünk. Olyan jó volna, ha ilyen önismertető munkák mindegyike minden kis faluról megindulna. Lehet, hogy máshol lehangelő eredményekhez jutnánk. De a valóságok felismerése a fontos, hogy önismeretünk helyes legyen, s a helyes önismeretből olyan népi

öntudat állhasson elő, mely biztosan láthassa, mi-féle feladatokat kell elvégeznünk népi életünk okos, egészséges, mindennel számolni tudó összetartása érdekében. Az ilyen közös öntudat kiképzésére olyan odaadó, szerető elmélyedés kell, amelyent Vámszer Géza kifejtett a szakadatiokról szóló könyvében. Ennek a könyvnek a mintájára minden, de minden kis falunkról meg kellene írni a falutörténetet, s a helyi életviszonyok hűsége ismertetését.

Megjelent a nőtlenségi adótörvény végrehajtási utasítása

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a következő közleményt adta ki:

„Az 1940. április 1-én életbelépett törvények külön illetéket vetettek ki a nőtlén emberek jövedelmére az egyenesadóról szóló törvény előírásai szerint. Az új illetékből befolyó összeget a hadfelszerelési alapra fordítják. Az április 1-én életbelépett nőtlenségi adót minden himnemű egyén fizetni tartozik, ha 25-ik élet-évé betöltötte, nőtlén, elvált, vagy gyermeknélküli özvegy, valamint mindazok, akik április 1-je után válnak nőtlenné, vagy özvegyé. A nőtlenségi adót az idegen állampolgárok is fizetik egyenesadójuk nagysága szerint.”

Az április 1-én életbelépett törvénnyel kapcsolatban a pénzügyminisztérium felhívja az összes vállalatok és intézmények figyelmét, hogy alkalmazottaiktól a fenti időponttól kezdődően vonják le az illetéket.

A törvény 3-ik szakaszának előírásai értelmében a vállalatok és intézmények, valamint mindazok a személyek, akik bármilyen formában járandóságot ad, amely után köteles az adót levonni és beszállítani, a személyzeti adóval egyidejűleg a törvény előírásai értelmében köteles a nőtlenségi illetéket is levonni.

A levonás nyilatkozat alapján történik, amit minden alkalmazott, saját felelősségére, a munkaadónak írásban tartozik adni.

A helyzet megkönnyítése végett a minisz-

terium megengedte, hogy a vállalatok és intézmények nőtlén alkalmazottaikról együttes kimutatást készíthessenek. Azok ellen, akik a fenti előírásoknak nem tesznek eleget, a törvény büntető előírásai szerint járnak el.

Nőtlenségi illetéket mindenki fizetni tartozik, ha bármilyen egyenes adóval van megróva. Az illeték a jövedelem nagysága szerint fokozatos.

(Holnapi számunkban megkezdjük a törvény részletes ismertetését.)

A Kereskedői Tanács emlékiratban kérte a liszteladási törvény végrehajtása körül fölmerült kérdések tisztázását

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Az április 1-én életbelépett liszt-eladási törvény végrehajtását illetően bizonyos esetekben még nem alakult ki egységes eljárás. Ezért, mint már megírtuk, a Kereskedői Tanács kérésére a nemzetgazdasági miniszter bizottságot küldött ki, hogy a törvény végrehajtása ne okozzon nehézségeket s az érdekeltek kereskedők minden megterhelés nélkül eleget tudjanak tenni a törvény követelményeinek.

Az első könnyítés már meg is történt, amelyben a nemzetgazdasági minisztérium hozzájárult, hogy a falusi kereskedők 5 kilogrammos egyenkénti lisztmennyiségig nem kötelesek a liszt-könyvekbe semminemű bevezetést eszközölni. A Kereskedői Tanács nagyváradi csoportjának képviselőiben Hatiegan Béla társelnök és dr. Izsák Mihály jogtanácsos felkeresték dr. Nonu Alexandru pénzügyi felügyelőt és arra kérték, hogy az érdekeltek kereskedők részére megfelelő utasítást adjon ki, egyúttal emlékiratot adjak át, amelyben kérték, hogy 10 kilogrammos egyenkénti liszt-eladásig mentesítsék a városi kereskedőket is a könyvvezetés alól.

A pénzügyi felügyelő megígérte, hogy az emlékiratot továbbítja és egyben a végrehajtásra vonatkozó kétes pontokat illetőleg kérdést intéz a minisztériumhoz és mindaddig, amíg válasz nem érkezik, utasítani fogja a vármegye és a város területén működő ellenőröket, hogy az ellenőrzést a legnagyobb megértéssel gyakorolják.

„Magyar Nők Lapja”

Szépirodalom.

Művészet.

Divat.

Modern kézimunka és gyermeklap melléklettel, megjelenik havonta háromszor. E pompás kivitelű legegységesebb magyar folyóirat, új és kiváló írók és írónők ragyogó sorát hívta meg, hogy tolluk és tehetségük tüzeit állítsák a magyar család, a magyar otthon és a magyar nő szolgálatába.

A „Magyar Nők Lapja” bensősége barátja minden családjának, segítő társa és irányítója minden magános nőnek és ifjú hölgynek gondolkodásának.

A hit és tisztá szellem vezeti a „Magyar Nők Lapja” hasábjain megjelenő nagyszerű írógárdát, amely Papp Jenő, kiváló író és a rádió közkedvelt krónikása irányítása mellett még Harsányi Zsolt, Zilahy Lajos, Kodolányi János, Bóka János, Ignác Rózi, Nyírő József, dr. Hoesszu Zoltán (színművész és kiváló humorista), Hunyady Sándor, Babay József, K. Lányi Piroška, Hóry László és Nyírő László kiváló erők munkáival fogja gyönyörködtetni olvasóit.

Regényei meglepőek és versei mindig a legjobbak. Ajándék akciói továbbra is teljes mértékben folytatódhatnak.

A „Magyar Nők Lapja” vezetősége becsülettel igyekszik beváltani minden szavát hogy megteremtse a tisztességet, a szépséget és a költészet csodálatos egyégét a társadalom részére.

Megrendelési hely:

TÖRÖK JÁNOS Oradea, Cașuța poștala 47.

RUBENS Tanulmány

Írta: CASTANO-KÖSZEGHY MARIANNE

3

Gonzaga fájó szívvel engedi el újra. Büszke Rubensre, akit hiúsága már egészen kisajátítani vélt, viszonyuk azonban egyre hűvösebbé válik. Egyre féltékenyebben hallja a kegyencéről érkező híreket. Rómában a nagy flamand Borghese bihornok és többi pártfogói, Montalo, Colonna és Cesi kardinálisok segítségével valóban egyéniségéhez méltó megbízatáshoz jutott: monumentális munka, a Santa Maria in Vallicella templom főoltárképének elkészítése vár rá. Egyszerre híres lesz Rómában.

Dolgozik sokat, ernyedetlenül. Ez a római esztendő Rubens egyik legszebb, legértékesebb életszakasza. Csupa megelégedettség, magabizó derű sugárzik lényéből, melyet csak fokoznak az érett művész öntudatossága fokoz lenyűgözővé, amikor újra megtér a Gonzagák udvarába.

Azonban váratlanul rossz hírek érkeznek Antwerpenből. Aggódo hazai levelek Maria Pypelinx, Rubens anyjának betegségéről susognak. A művész lelkében hatalmasan áradnak újra a fiú szeretett hullámai, melyet csak fokoznak a hosszas távollét és kitérőhetetlen nosztalgia mindent felülmúló érzései. A mindig csak ösztöneire hallgató, fiatalosan impulzív Rubens életének egyik legjellemzőbb eseménye következik be most: bár tudja, hogy ura ímét távol van, be sem várja hazatérését. Megelégszik azzal, hogy tiszteletteljes köszönőlevelet intéz Vincenzo udvari indendóná-

hoz, hivatkozik anyja betegségére, kéri, hogy mentse ki őt közös gazdájuknál, — és bejelenti hazautazását.

Visszatért Antwerpenbe. Mantua és a Gonzagák sohasem látták többé.

*

„Otthon!...”

Mennyi mindent fejez ki ez az egyszerű szó: Felmérhetetlen öröm, zavartalan jóérzés, derű a szívekben — béke és felhőtlen nyugalom a lelkekben. Áldott vasárnapi harangszó imárahívó csengése, jölvégzett munkán Isten áldása, bájos fiatal feleség üde mosolygása, szép és egészséges gyermekek csilingelő kacagása: csupa napsugár, — sok-sok aranyló napsugár!

Rubens újra otthon van.

Gyönyörű palota hirdeti Antwerpenben a mester szemmel látható gyarapodását. Saját tervei szerint épült e tekintélyes hajlék. Voltak, akik előszeretettel nevezték el a palota stílusát rubens stílusnak, mely pedig nem egyéb, mint egy érzékies erőteljességgel fokozott, füledt olasz barokk, amin mégis visszavibrál az ősi flamand lélek.

A mester sohasem mulasztja a minden reggeli misét. Utána délidőig fest, megebédel, majd újra munkához lát. Közben vendégül látja barátait, kikkel munkája közben is Seneca, Plutarchos és Plato műveiből olvastat fel magának. Eleven és megragadó kép: tél van, a kandalló tüze békésen árasztja szét melegét az őriási műteremben, — a mester pedig fest, egyre fest, elmerülten és lelkesedéssel. Néha megfordul és elégedetten bólint az olvasó Govaerts egy különösen sikerült idézetére. Ott ülnek félkörben mind a barátok, — Brueghel, Paul Bril és az antwerpeni polgármester, Jan Rockox. Nyáron ismét felkerekedik a család, az

új, derűs nyárlakba, Eleytbe mennek mindnyájan. Itt, Mecheln közelében, festői környezetben épített magának a mester pompás nyárikastélyt és itt tölti el életének legszebb hónapjait.

Még ma is sok emlék fűződik Eleyt környékén a mester egykori nyaralásaihoz. Mecheln közelében most is ott áll a híres hajdani korsma, ahová jökedvűen gyakran betértek ők, a festő és cimborái. „Á la palette de Rubens” — ez a címet viseli ma is az ódon vendégfogadó.

Ebben az elbűvölően bájos, egyszerű és lényének talán legmegfelelőbb keretben, a természet és a szabadság végtelen nyugalmában alkotta meg Rubens azokat a csodálatosan finom, apró és légiés kis tájképeket, melyek az 1936. év novemberében a párisi Orangerie képtár ünnepélyes színpadon Rubens-kiállításán oly nagy feltűnést keltettek. Egy másik ismeretlen Rubens lelkét hozzák e kis képek napvilágra, — nem a hatalmas, robosztus, csupa robbanó erőből duzzadó vásznak nagymesterét, hanem az étherikusan finom poémák szelídlelkű költőjét.

A rubensí lírának ez egyszer falusi szonettjei sokáig elrejtve húzódtak meg a világhírű remekművek gigászívá növekedő árnyékában.

Rubens minden érdekl. Igazán univerzális zseni, akit éppen úgy vonzanak a görög bölcselők tanai, mint a tudományos és misztikus kérdések. Ahogy híres tanítványát Van Dycket is egyre jobban lefoglalják ezidőben Londonban az alchymia hókuszpókusai, Rubens is nagyban levelezget barátjaival a perpetuum mobile akkor javában tárgyal problémájáról.

Szellemi lényé olyan volt, mint egy keresztút, melyen találkoztak az összes renaissance témák.

A németek legújabb Fehér könyve az európai háború kikényszerítésével vádolja az amerikai diplomáciát

A Fehér könyv a lengyel nagykövetek jelentéseit közli. Hull amerikai külügyminiszter hamisításoknak mondotta a közölt okmányokat

Berlinből jelentik: (A *Timpul* közlése.) A német külügyminisztérium legújabb Fehérkönyvéről hivatalos részről a következő ismertetést adják:

A német külügyminisztérium Fehérkönyvet adott ki „Lengyel okmányok a háborút megelőző eseményekre vonatkozóan” címmel. A könyv lefényképezett hasonmásokban és hű fordítással közli azokat az okmányokat, melyeket a varsói lengyel külügyminisztérium pincéjébe rejtett levéltárban találtak meg a német megszálló csapatok. Az okmányban Lengyelország külföldi diplomáciai képviselői részéről érkezett jelentések vannak. Minthogy a német legújabb Fehérkönyvnek ez a gyűjteménye „I. rész.” megjelöléssel jelent meg, feltehető, hogy még további kötetek is következnek.

A német Fehérkönyv következő kötetei meg fogják mutatni a világ közvéleményének a háborút megelőző fontos eseményeket azok igazi fényében és le fogják leplezni a kulisszák mögött maradt erőket, amelyeknek azonban főszerepük van a háború kitörésében. A könyv főképpen a párizsi, londoni és más fővárosokban tartózkodó lengyel nagykövetek jelentéseit tartalmazza, a Lengyelországnak 1939. március 31-én adott angol-francia szavatossági nyilatkozat előtti és utáni időből.

Figyelemreméltó a liesszaboni lengyel katonai attasé 1938 augusztusi egyik levele, amelyből világosan kitűnik, hogy Anglia még a csehszlovák válság idején katonai előkészületeket tett.

A Fehérkönyv legérdekesebb okmányai azonban a londoni és párizsi lengyel nagykövetek 1939 március 29-iki jelentései, amelyek a Lengyelországnak adott angol szavatolás fontosságát magyarázzák. A jelentésekben szerepel az Egyesült Államok párizsi nagykövete: *Bullit* és londoni nagykövete: *Kennedy*, akik résztvettek a tárgyalásokban. Ebből kitűnik, hogy *Bullit*nak nagyon tevékeny szerepe volt a Lengyelország körüli politikai jártékban. A párizsi lengyel nagykövet közli *Bullit*-

nak azt a kijelentését, hogy minden lehetőséget tesz *Kennedy* meggyőzésére, s ezen a réven annak az elérésére, hogy *Kennedy* Angliát az amerikai segítséggel is biztassa s ekként eszközölje ki Anglia és Lengyelország között egy igazi háborús segítség megkötésére. *Kennedy* jóval tartózkodóbb volt a londoni lengyel nagykövettel szemben, de a vele folytatott megbeszélésekből a lengyel nagykövet mégis azt a beállást szerezte, hogy *Kennedy* csakugyan a *Bullit* által óhajtott értelemben befolyásolta *Chamberlain*-t. *Kennedy* egyébként a

Élénk visszahatás az amerikai közvéleményben

Washingtonból jelentik: (Bucurestii lapok Radorközlése.) A Havas-ügynökség azt jelenti, hogy a német Fehérkönyv ezentúl a német propaganda vezetőinek várakozásával, nemhogy megzavarta volna az amerikai közvéleményt, sőt ez a Berlinből kibombolt „diplomáciai bomba” az amerikai választási hadjárat elején az amerikai kormányok kedvező helyzetet biztosít, mivel csaknem mindenki egyetért abban, hogy a közölt okmányokat hamisításnak tekintik. Amerikai diplomáciai körökben különösen jellemzőnek tartják, hogy a közlés éppen most történt, amikor *Roosevelt* elnök meghallgatta *Sumner Welles* jelentését európai utjáról. Az egész eljárás ezeknek a köröknek a véleménye szerint, a német kormány nyil-

londoni lengyel nagykövetet arra biztatta, hogy Lengyelország a danzigi kérdésben készüljön a tényleges ellenállásra és semmitse engedjen.

Ezzel kapcsolatban jelentős a washingtoni lengyel nagykövetnek, *Potocki* grófnak a jelentése, mely elmondja, hogy *Bullit* milyen vezető megbízatást kapott az Európába küldött amerikai nagykövetek között, s közvetlenül *Roosevelttől* és a külügyi departamenttól kapott utasításaira hivatkozott *Potocki* előtt és „egy egész koffer” ilyen utasítással utazott Európába. A lengyel nagykövetnek erről szóló jelentése elmondja, hogy a müncheni négyhatalmi összejövetel után a további megegyezéses irányra való kilátás visszatetszést keltett, s az Egyesült Államok kormánya minden diplomáciai cselekedetében határozottan és nyíltan a nyugati hatalmak és a totális államok közötti megértés ellen foglalt állást. Ez időből való *Roosevelt* rádióüzenete is, melyben a totális államok ellen foglal állást. *Potocki* nagykövet jelentése azt mondja, hogy *Roosevelt* a totális államok részéről való fenyegető veszélyek képzeletbe idézésével az amerikai belső nehézségektől akarja a nép figyelmét elterelni. *Potocki* nagykövet leírja azt a zsidó társaságot is (*Morgantant*, *Lehman*, stb.), amely az állam vezető állásaiban elhelyezkedve, *Roosevelt* közvetlen környezetét alkotja, s legélénkebben dolgozik az európai totális államok, különösen Németország ellen.

vánvaló elégedetlenségét bizonyítja amiatt, hogy nem sikerült meggyőzniök *Roosevelt* küldöttét az Egyesült Államok és Németország közötti rendezett diplomáciai kapcsolatok szükségességéről.

Pittman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke az amerikai nép véleményét fejezte ki a német manőverrel szemben, amikor azt monddta, hogy *Hitler* kormányának célja csak az, hogy ellenzékét támaszon *Roosevelt* elnöknek és rémületet keltsen az amerikai nép lelkében. Altalában — fejeződik be a Havas közlemény — a legmegsontosodottabb elszigetelődés-hívók sem fognak *Roosevelt* elleni harcot indítani ezeknek a nemzeti szocialista propaganda által prezentált okmányoknak alapján.

Beható tárgyalások az amerikai szenátus körében

Egyes szenátorok parlamenti vizsgálatot követelnek. Potocki és Bullit cáfol

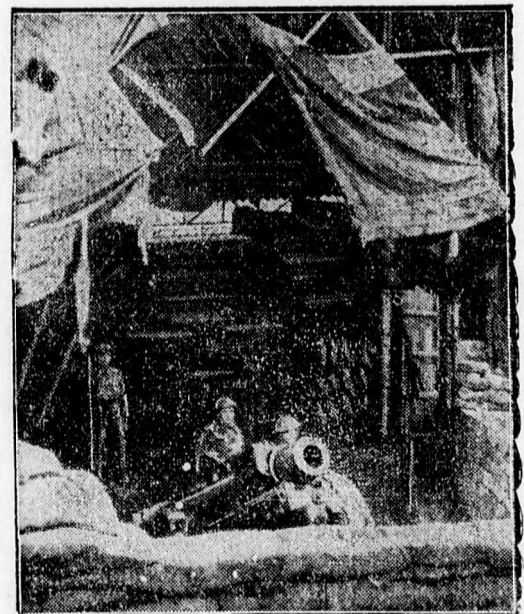
Washingtonból jelentik: (Bucurestii lapok Radorközlése.) Az Egyesült Államok szenátusa körében a Fehérkönyv adatait nagy feltűnéssel fogadták, s egyre behatóbban tárgyalják. A republikánus-párti szenátorok mellett egyes demokrata szenátorok is úgy vélekednek, hogy az okmányok

állításai fölött nem lehet elcsiklani.

A *New York Times* közli, *Cordell Hull* külügyi államtitkár kijelentését, hogy az amerikai diplomataik tevékenységére vonatkozó okmányok hamisak. *Fish* szenátor viszont úgy látja, hogy a súlyos állítások felülvizsgálására parlamenti vizsgálóbizottság összehívása szükséges. *Renald* szenátor is azt a kijelentést tette, hogy követelni fogja *Bullit*-nak és *Welles*-nek a külügyi bizottság elé idézését.

Potocki volt lengyel nagykövet és a jelenleg Washingtonban időző *Bullit* amerikai nagykövet is cáfolatot adott ki a Fehérkönyvben nekik tulajdonított jelentések, illetve szereplések tekintetében.

Berlinből jelentik: A *Deutsche Allgemeine Zeitung* írja, hogy az amerikai sajtóban, rádióban



Angol ágyúútseg a francia fronton.

Ekkor már az európai trónok figyelnek fel különleges egyéni adottságaira. Nem felejtették el fényes madridi szereplését. Rubensre új misszió vár.

Váratlanul lesújtó gyász tomboló fájdalomtól ragadja ki e legújabb küldetés. Felesége *Izabella*, az ideál, a halhatatlan modell, meghal, fiatalságának és szépségének teljében. Az özvegy férj nem bír megmaradni az elárvult hajlékban, ahol minden zug az eltávozott hitvesre emlékezteti. Ekkor éri *Izabella* infánszó kitüntető megbízása, ki 1626-ban külföldre küldi a festőt. Békeközvetítésről van szó Anglia és Spanyolország között és e kényes feladatot a madridi udvarnál már oly előnyösen kipróbált *Rubens*re bizzák. Mialatt *Madrid*ban megfesti *IV. Fülöpnek* és miniszterének *Olivarez* hercegnek arcképét, a mester tulajdonképpen diplomáciai szolgálatot teljesít.

A siker ismét nyomába szegődik. Magasrangú megbízói meglepedésük jeléül nemesemberré és lovaggá teszik. *Rubens* azonban, bármilyen kitűnő és ösztönös diplomata, sohasem felejt el, hogy elsősorban festőnek született. Mikor egy tekintélyes spanyol grand azt kérdi tőle, hogy szokott-e azért még néha festetgetni, — a mester büszkén válaszolja: Festő vagyok, aki csak időnként diplomata!

Majd *London*ba küldik, ahol *I. Károly* híres arcképének elkészítése ügyesen álcázott alkalmat nyújt a spanyol üzenet tapintatos átadására. *Aransarkantus* lovag lesz és *Károly* király gazdag ajándékaival megrakottan, mint *Európa* nagy embere, tér vissza újra *Madrid*ba, ahol egy egész ország ünnepli.

Pályafutásának csillogó állomásai azonban nem vakítják el. Hazamegy újra *Antwerpen*be,

ahol két gyerek vár reá. A fiai.

Üres nagyon *Rubens* háza, — üres és szomorú. Magánosan járkal a mester az eleven-i park fái között, ahol minden az eltávozott asszonyra emlékezteti. Ez az egyedüllet kétségbeesítő. *Rubens* nem az a természet, mely sokáig járná a szenvedések stációját. Ő egyszerűen nem született a fájdalomra. *Izabella* halála után, ép a legjobbkor, közvetlen halzsamként érkezett a külföldi politikai megbízás. Azonban ez is letelt és az antwerpeni otthon újra visszavonzotta őt. Ez az otthon azonban kietlen most és szomorú.

A rubensi életvágy nem ismeri a lemondás gondolatát. Fájdalom, beletörődés, rezignáció, — mindez elképzelhetetlen fogalom e csupa temperamentum embernél. *Rubens* 53 éves korában újra házasodik és 1630-ban *Izabella Brant* unokatestvérét, a fiatal és bájos *Helene Fourment*-t veszi feleségül, ki pikurájának ismét halhatatlan emlékedést, újra ívelő lendületet és színt adott.

Ez a házasság ép oly holdognak és szerencsésnek bizonyul, mint az első volt. Mindkét asszony szép és egészséges gyermekekkel ajándékozta meg. A mester lényéből állandóan kisugárzó derű, az egyszerű, komplikálatlan élet mindenek fölött való szeretete új életöröm harsónáját szöszölgatja meg műveiben. Amilyen szerencsés és kiegyensúlyozott volt természete, amilyen jóindulata, egyenes és irigységet nem ismerő egész jelleme, mely mindig tudott örülni kortársai sikerének, — olyan elemi áradással hullámzik, robban ki lényéből e kősi holdog időszak frenetikus életigenlése: örömhözanna a Léthez, mely ennek, a sorstól oly hatalmasan megáldott művészek minden jót és szépet megadott.

(Folytatása következik.)

és a törvényhozó kongresszus tanácskozásain Amerika európai követének, különösen Bullit párizsi nagykövetségének a szerepe egyik napról a másikra a leghévesebb vita tárgya lett. A Deutsche Allgemeine Zeitung még így folytatja fejtegetéseit.

— A *Newyork Times* megpróbálja kétségbevonni a Fehér Könyvben közölt adatok hitelességét és csökkenteni a leközölt adatoknak és okiratoknak az amerikai közvéleményre gyakorolt óriási hatását. Ez a próbálkozás azonban siralmas bukással végződött, mivel ugyanaz a jap kénytelen elismerni Amerika diplomáciai köreinek véleménye nyomán, hogy a jelenleg Washingtonban tartózkodó Bullit a legfőbb megbízott szerepét játszotta Európában, akinek jogában állott saját kezdeményezéséből és a külügyi hivatal előzetes jóváhagyása nélkül a többi amerikai diplomaták illetékességi körébe beavatkozni és azokat irányítani.

— Ugy az amerikai közvélemény, mint az egész világ közvéleménye felteszi most a kérdést — fejezi be fejtegetéseit a lap, — hogy ez a „legfőbb” amerikai megbízott saját felelősségére, vagy pedig valakinek kifejezett parancsára folytatott háborús politikát.

NÉMET VÁLASZ A BULLIT ÉS POTOCKI CAFOLATARA

Berlinből jelentik: A német sajtó foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy Bullit amerikai és Potocki lengyel diplomaták cáfolják a Fehér Könyvben közzétett okmányokat. A *Völkischer Beobachter* megállapítja, hogy mindegyik okmány a washingtoni lengyel nagykövetség iktatószámát viseli és így Potocki gróf ellenőrizheti a Beck volt lengyel külügyminiszterhez küldött táviratok másolatát. Ugyanez áll a párizsi és londoni lengyel nagykövetség jelentéseire is. A *Zwölfuhrblatt* közli, hogy Berlinben új bizonyítékok közzétételét készítik elő. A *Der Montag* úgy látja, hogy Potocki gróf newyorki lengyel nagykövet Beck külügyminiszterhez intézett 1939. január 12-iki jelentése a legnagyobb benyomást keltette az egész világon. Ez a jelentés leleplezi a szövetségesek gyűlöletpropagandáját és igazolja a nemzeti szocializmus külpolitikáját. A *Völkischer Beobachter* azt hangoztatja, hogy az okmányok tanúsága szerint a nyugati hatalmak vezetői már Csehszlovákia összeomlása előtt elhatározták, hogy háborút indítanak Németország ellen és az agitá-

cióban résztvettek egyes amerikai diplomaták is. Vissza akartak utasítani minden területi módosítást, még Danzig átengedését is s Lengyelország ígéretét kapott, hogy nemcsak Anglia és Franciaország, hanem Amerika is támogatni fogja. Oroszországot is bele akarták keverni a németellenes háborúba, hogy így mindkét országot meggyengítsék. Miután ezt a két államot elhárították volna az útból, Olaszországra került volna a sor.

AZ OLASZ SAJTÓ A FEHÉRKÖNYV KÖRÜL TAMADT DIPLOMÁCIAI CSATÁRÓL

Rómából jelenti a „Timpul” tudósítója: A most megjelent német „fehérekönyv”, amely a német-lengyel viszály kulisszatitkait tartalmazó okmányokat közli, hatalmas érdeklődést váltott ki az olasz közvéleményben és a sajtóban. A lapok ilyen címekkel közölnek fejezeteket első oldalon az említett könyvből: „London már 1935-ben készült a Németország elleni háborúra”. Az alcímekben kiemelik a németellenes blokk alakítására irányuló törekvéseket és azokat az okokat, amelyek a németbarát irányú Bonnet francia külügyminiszter bukására vezettek.

A „Giornale d'Italia” hangsúlyozza, hogy az okmányok hitelességét nem lehet letagadni és angol katonai körök már négy éve rendszeresen előkészítették a Németország elleni háborút. A közölt okmányok egynemelyike azt bizonyítja,

Az ostromzár kihatása Svédországra és Norvégiára

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Stockholmból jelentik: A Stefani iroda Stockholmban úgy értesül, hogy Anglia és Franciaország az utóbbi napokban erős nyomás gyakorolt Stockholmra és Oslóra, hogy elfogadtassa álláspontját a svéd és norvég területi vizek ellenőrzése dolgában a Németország ellen irányuló tengerzár fokozott végrehajtása érdekében. Svédország és Norvégia nem voltak hajlandók elfogadni az angol és francia álláspontot és elszántnak mutatkoztak arra, hogy erősen ellenálljanak az angol és francia követeléseknek.

A német kormány is tudatta a két skandináv kormánnyal, az angol-francia követelések tekintetében elfoglalt álláspontját.

A Svéd Távirati Iroda közlést adott ki, mely-

ben elmondja, hogy a svéd vasércet csak egytizedrészben szállították a norvég Nowik kikötőn keresztül. Kilenczederészben a svéd Lulea kikötőn keresztül könnyen lebonyolítható Németország felé a vasércszállítás. Narvikor át Angliába szállítják a vasércet. Ha Anglia kifogásolja, hogy semleges vizeken át Németországba szállítanak, akkor ugyanilyen kifogás alá eshetik az Angliába vivő átmeneti forgalom is, mert Anglia is hadviselő állam.

JUGOSZLÁV GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK LONDONBAN

Londonból jelentik: Az angol kormány nevében Sir Frederic Leith Ross előzetes megbeszélést folytatott a jugoszláv nemzeti bank elnökével és a londoni követéssel a háború tartamára szóló kereskedelmi forgalom ügyében. Jugoszlávia a fizetési módozatok megkönnyítését kívánja, másrészt megállapítja, hogy a szövetségesek dugáruellenőrzése súlyos helyzetbe hozza az országot nyersanyag szükségletének beszerzése tekintetében.

A JUGOSZLÁV MINISZTERELNÖK A SEMLEGESSÉGHEZ VALÓ RAGASZKODÁSRÓL

Belgrádból jelentik: (Rádió Bucuresti.) Cvetkovicsi miniszterelnök a szenátus kormánypartíj tagjai előtt hétfőn mnodott beszédében a külpolitikáról is szökött.

— A mostani komoly nemzetközi helyzetben — mondotta — államunk számára a szigorú semlegesség irányvonala a legfontosabb. Nem követhetünk más utat. Valamennyi semleges államban, különféle irányban, nagy propaganda folyik. Minden érdeknek azt kívánja, hogy semlegességünk a legszigorubbán megmaradjon.

A továbbiagban kijelentette Cvetkovics, hogy Jugoszlávia valamennyi szomszédjával és a baráti államokkal jó kapcsolatok fenntartására törekszik. Végül rámutatott arra, hogy a szerbhorvát megegyezés politikája, amelyet kormánya megkezdett, a belpolitikai helyzet konszolidálása szempontjából már eddig is eredménnyel járt. Ezáltal erősödött az ország erkölcsi egy-sége.

MINDEN 40-IK MÁSODPERCBEN EGY NÉMET SZÉNKOCSI MEGY ÁT OLASZORSZÁGBA

Rómából jelenti: A *Popolo di Roma* az Olaszországba irányuló német szénszállításról azt írja, hogy Németország ezt a szénkivitelt évi nyolcmillió tonnáról 12 millióra emelheti fel. A szárazföldi szállítások felfokozásáról szóló megegyezés elvbén március 13-ikán lépett életbe, de szállítástechnikai nehézségek miatt csak április első napjától kezdve fog ténylegesen működésbe lépni. Németországból minden 40-ik másodpercben egy szénrel megrakott vasúti kocsik megy át Olaszországba.



Bock Alfred megdöbbsentő erejű rajza egy tengeri útközetről.

A kétszázalékos forgalmi adóról szóló rendelet végrehajtási utasítása

Az új adót egyelőre csak havonta fogják ellenőrizni

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Röviden ismertettük azt az utasítást, amit a pénzügyminiszter adott a pénzügyi hatóságoknak az új kivételes nemzetvédelmi két százalékos forgalmi adó alkalmazása kérdésében.

Most még ismertetjük a rendelet egyéb vonatkozásait.

A rendelet világosan kifejti, hogy ez a két százalékos adó mindenféle áru után lerovandó, bármilyen természetű legyen is az, valamint minden ingó és ingatlan eladása után.

Az adó lerovandó külön-külön minden eladás után, tehát minden egyes alkalommal, amikor az árut vagy egyéb javat egyik kézről a másikba juttatják eladás útján, amíg ez végső rendelkezési helyére, vagyis a fogyasztóhoz kerül.

Ez kétségek nélkül azt jelenti, hogy úgynevezett főbbfázisú forgalmi adóról van szó, vagyis meg kell ezt fizetnie a gyárosnak vagy iparosnak, amikor az árut a nagykereskedőnek eladja, le kell rónia aztán ismét a nagykereskedőnek, amikor az árut továbbadja és a kiskereskedőnek ismét, amikor tőle azt a fogyasztó megvásárolja. A rendelet szerint taxa akkor rovandó le, mikor ez a továbbítás eladás útján történik. Kérdés ennél fogva, miként kell leróni a bizományi és a hitelbe adott áruknál, amelyek tudvalevőleg csak akkor tekinthetők eladottaknak, amikor a viszontelárusító tényleg eladja őket, vagyis amikor elszámol velük és kifizeti azokat.

Eladásnak kell tekinteni azt is, ha valamely terhes művelet történik, tehát cesszió, concesszió, stb.

Az export és import szintén ilyen adó alá esik.

Adóköteles a magánosok egymás között kötött ügylete is, még ha ez is nem is írásbeli megállapodással történik. A különbség csak az, hogy hiteles iratok útján történő eladásoknál ezt az adót készpénzben kell lefizetni, míg minden egyéb esetben bélyeg formájában.

A hatóságok számára történő eladásoknál az adó nem kötelező.

Közöltük azoknak az áruknak a jegyzékét, amelyek mentesek ez alól az adó alól. Kiemeljük, hogy mentes ez alól minden mezőgazdasági termék eladása, amit a termelő piacon, vásárokon vagy saját lakhelyén végez. A rendelet „agricultor taran“-t említi, ami mezőgazda parasztot jelent, de kétségek nélkül vonatkozik ez minden mezőgazdára, bár ezt még valószínűleg tisztázni fogják.

Mint ahogy csak a tőzsdei műveletek mentesek az adó alól, ennél fogva a rendelet kiemeli, hogy a bankok vagy magánosok által történő értékpapír-eladásnál ezt az illetéket meg kell fizetni.

Mennyiben vonatkozik a törvény az iparosokra?

A rendelet mindenütt árukról és javakról beszél, amiből az következik, hogy a munkaszolgáltatás nem esik adó alá. Ez azért fontos, mert egyébként a rendelet az iparosokat is megemlíti. Ha tehát például egy szabó a neki átadott szövetből ruhát csinál, akkor ez nem áru, viszont ha — mondjuk — megrendelésre butort készít és szállít, akkor mindenesetre eldöntendő, hogy ez áru-e vagy munka, vagy mindkettő és ez utóbbi esetben mennyi összeg esik az áru-ra és mennyi a munkára? Előrelátható, hogy ehhez hasonló kérdés a gyakorlatban sok esetben fognak felvetődni és ennek tulajdonítható, hogy a miniszter az ellenőrzésre átmeneti időre engedélyezte, amint ezt alább ismertetjük.

50 lej értékig semmi után nem jár ez az illeték. A rendelet szerint ez a határ bezárólag értendő, tehát csak 51 lej után kell már az il-

Eladási árnak nagykereskedőnél a számlán, kiskereskedőnél az üzletben kifüggesztés lázási áránál a forgalmi adóról szóló törvény útján feltüntetett árat kell tekinteni. A számlázási áránál a forgalmi adóról szóló törvény 4-ik szakaszának intézkedései irányadók.

Miként kell az eladási jegyzéket kiállítani?

Hogy ennek végrehajtása megkönnyítessék, a kincstár mindenkinek szabadságot nyújt, hogy maga csinálja meg azt a füzetet, amelyből a számlát vagy jegyzéket leszakítja. Tehát ezek a tömbök bármilyen alakúak lehetnek, de a következő feltételeket be kell tartani: befűzött, úgynevezett „cotor“-füzet legyen, a bélyegyet félig a törzsre, félig a leszakítandó számlára vagy jegyzékre kell ragasztani úgy, hogy a leszakításnál a bélyeg két részre szakadjon. Ugy a törzs, mint a letépett lap felső baloldali sarkán szerepelnie kell a cég bélyegzőjének és egy sorszámának. A jegyzéken részletesen fel kell tüntetni az eladott árut, annak árát, a teljes értéket és a bélyegyet. Minthogy a rendelet kívánja az „illető ár“ és a „teljes érték“ feltüntetését, ezt kétségek nélkül úgy kell értelmezni, hogy ha valaki többféle portékát vásárol, úgy ezt mind külön meg kell a jegyzéken nevezni és aztán összeadva, a végösszeget kell feltüntetni. Mindenki köteles forgalmának körülbelül megfelelő értékű bélyeggel állandóan ellátni magát.

A kereskedők, iparosok, vendéglősök és mindenki, aki adóköteles műveletet hajt végre, köteles azokról az eladásokról és fogyasztásokról, amelyek után ezt a forgalmi adót beszédte, napi nyilvántartást vezetni és ezt minden hónap ötödik napjáig az illetékes adóhivatalnál benyújtani. Ebben a nyilvántartásban fel kell tüntetni a megtörtént eladás mennyiségét és a felhasznált bélyeg értéket, hogy mennyi bélyeg maradt és mennyire van ismét szüksége.

Az ellenőrzés módja

A törvény beartását a kerületi és a külön kinevezendő ellenőrök fogják ellenőrizni. Az

A rendelet a töredékszámokra nézve csak annyit mond, hogy a töredékszámokat ki kell kerekíteni. Minthogy a kincstár csupán 2, 4, 6, stb. lei értékű forgalmi bélyegeket bocsájtott ki, ebből az következik, hogy a kerekszám alatt minden száz leien felüli összeg után ismét 2 lei rovandó le. Gyakorlatilag ez úgy képzelhető el, hogy száz lei után két lei jár, de már száz egy után 4 lei.

Szerződéses eladásnál az érték ez, ami után átírási díjat kell fizetni. Tehát városi ingatlannál a bruttó jövedelem 15-szöröse, falusi ingatlannál a jövedelem 10-szerese.

Az eladó köteles vagy számlát, vagy jegyzéket adni a megtörtént vásárlásokról és ezekre a bélyegyet felragasztani.

ellenőrző közegeknek bármikor joguk van a tömbfüzeteket mindig megtekinteni, hogy azt a vevőknél talált jegyzékekkel összehasonlítsák. Ha olyan vevőre akadnak, akinél nincs vásárlási jegyzék, erről jegyzőkönyvet vesznek fel legalább két tanu jelenlétében, akik a jegyzőkönyvet, valamint a blokkfüzetet is aláírják. Ugy a vevő, mint az eladó köteles minderről nyilatkozatot is adni. Ugyancsak így kell eljárni, ha kevesebb bélyegyet alkalmaztak, mint azt az áru értéke megkövetelte volna. Az első kihágásnál az elmulasztott bélyeg tízszerese lesz a büntetés.

Egyelőre azonban a miniszter eltévedt a szigorú megtorló ellenőrzéstől, hanem újabb intézkedésig a következőképpen kell eljárni:

Az ellenőrzést a hónap végén kell gyakorolni és ha úgy találják, hogy az illető nem ragasztott kellő bélyegyet, úgy ezt a hiányzó bélyegyet a kereskedő bélyegkészletéből megsemmisítik. Erről jegyzőkönyvet kell felvenni. Kihágás tehát nem állapítható meg és így büntetés sem rovandó ki. Ha azonban megállapítást nyer, hogy ebből az engedékeny intézkedésből egyes kereskedők és iparosok rendszeresen hasznot akarnak húzni és a törvényt ki akarják játszani, vagy ha rosszhiszeműség esete forog fenn, úgy erről jelentést kell tenni és akkor a miniszter külön intézkedni fog.

Mint ahogy a rendelet mindenütt „industrialias“-t említ és nem „meserias“-t, feltehető, hogy a rendelkezések kisiparosokra esetleg nem vonatkoznak. E tekintetben újabb magyarázatra van szükség.

A pénzügyigazgatóság a kereskedők képviselőinek meghallgatása után dönt a kétes és bizonytalan esetekben

A 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi adó bevezetése sok félremagyarázásra adott okot úgy a pénzügyi hatóságok, mint az érintett kereskedők részéről. Az adóhivatalokat már a rendelkezés életbelépésének napján valóságosan megrohanták a bélyegkéért. Az egyik napról a másikra életbeléptetett rendelkezés sok olyan kérdést vetett föl, amelyek az új adó bevezetésével a mindennapi életben lépten-nyomon előfordulnak s a pontos eljárást nem tisztázza minden egyes esetben a törvényrendelet. Eppen ezért hétfőn a Kereskedői Tanács nevében Leitner Sándor, Hűtegan Béla, valamint dr. Izsák Mihály vezetésével küldöttség jelent meg Cadariu pénzügyigazgatónál s arra kérték a pénzügyigazgatót, hogy együttesen dolgozzák fel azokat a kérdéseket, amelyek a 2 százalékos adóval kapcsolatban fölmerülnek.

Cadariu Emil készséggel hallgatta meg a küldöttséget s nyomban hozzálátott a kérdések tisztázásához. Az esetleges határozatokat a lapok útján közlik az érdekeltekkel.

Hogyan kell április 1-je után a számlákat, kérvényeket, aktákat felbélyegezni?

Április 1-én életbeléptek az új adótörvények, ezek sorában a bélyegilletékek emelése is. Ennek alkalmazására nézve a pénzügyminiszter a következő utasítást adta ki:

A bélyegilleték 20 százalékkal emelkedik. A számlákra tehát az eddigi 0.4 százalékos bélyeg helyett 0.5 százalékos bélyegyet kell ragasztani.

Ha az emelkedés egy leinél kisebb töredéket tesz ki, úgy ezt nem kell felragasztani.

Ha a bélyegilleték eddigi 5 leinél kevesebb volt, ez nem emelkedik ezután sem.

A kérvényekre ezután 9 lei bélyegyet kell tenni.

Az üzleti könyveknél (file de registru) az eddigi 5 lei helyett 6 lei alkalmazandó.

A bizonyítványok 14 lei helyett 16 lei bélyegyet kapnak.

A nyugtákra és hitellevelekre a bélyeg a következőképpen lesz ezután:

100 leitől 10.000 leig 3 lei, 50 ezer leig 8 lei, 100 ezer leig 16 lei. 100 ezer leien felül minden további 100 ezer lei után az eddigi 5 lei helyett 6 lei.

A 3 leies bélyeg azért marad változatlan, mert ennek 20 százaléka 0.60 leit tenne csak ki, már pedig a bélyegeknél az egy leinél kevesebb emelkedés elmarad.

Az u. n. cota proporcionala, vagyis átírási, ügyleti stb. illeték 20 százalékkal emelkedik.

Igy például a bérleti szerződésekre ezután 1.8 százalékos illeték fizetendő.

A nem váltó hitelezések (chirografar) 1.68 százalékos nem illeték.

A részvények illetéke 1.68 százalékos.

Hitelnyújtás (például folyószámla) 0.36 százalékos, ha pedig záloggal van garantálva, akkor 0.48 százalékos.

Jelzálog-ügyletek adója 1.92 százalékos.

Munkavállalási adó 1.68 százalékos.

**Jövő héten hagyja el a sajtót
napjaink legaktuálisabb könyve**

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ÉLETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izléeses kiállításban, finom könyvpapíron, 20 eredeti fénykép pel és művészi címlappal. 236 oldal. — Boltiára 120 Lei

**A Magyar Lapok olvasói, akik előfizetési díjukat havonta pontosan
rendezik, a könyvet 90 Lei beküldése ellenében kapiák.**

Vagy a hústalan napok, vagy a hetipiacok általános áthelyezésének szükségességét hangoztatták a Temes-tartományi élelmezési-céh közgyűlésén

Timisoara-Temesvár. Saját tud. A helytartóság területére szóló élelmezési munkaadói céh most tartotta első évi rendes közgyűlését Olariu Péter elnöke alatt. A közgyűlésen az élelmezési szakma számos időszerű kérdését tárgyalta meg.

A jelentések szerint a céhnek tizenkét városban és községben van fiókja, tagjainak száma 623, köztük 26 nő (14 pék és 12 husiparos). A céh még a kezdet sok nehézségeivel küzd. Ismételt szöbakerült, hogy a céhek mindent megmozgattak, hogy az iparosok céh-tagsága kötelező legyen, mint az az ipartestületekben volt. A miniszteriumban azonban azt a választ kapták, hogy a kötelező tagság nem hozható összhangba az alkotmány rendelkezéseivel. A miniszterium rendeletet adott ki, hogy iparigazolványt csak a céhek útján lehet a munkakamarától kapni, hogy aztán ily módon legyenek kénytelenek minél többen belépni. Egyes munkakamarák azonban ezt a rendelkezést nem veszik figyelembe. Érdeklődéssel várják az új céhtörvényt, milyen intézkedéseket hoz erre vonatkozólag. A tevékenységről szóló jelentésből egyébként — többek közt — az is kiviláglik, hogy a céhek ismételt eljárást oly irányban, hogy a felosztott ipartestületek vagyonát nekik szolgáltatassák át.

Hústalan nap és hetipiac

Megtárgyalták a közgyűlésen a hústalan napok ügyét. Szászvároson, Facsádon, Lugoson, Aradon és Temesváron a hústalan nap egy-egy hetipiaci napra esik. A céhvezetőség éppen a napokban járt el a dennai husiparosok kérelmére dr. Marta Alexandru királyi helytartónál. Dettán mindössze szerdán tartanak hetipiacot s a husiparosok éppen ekkor nem árulhatnak. Kérték, hogy a hetipiacot keddre tegyék át. A királyi helytartó kijelentette, hogy a kérelem teljesen jogos, ezért az ügyben előterjesztést tesz. A közgyűlésen most az a kívánság merült fel, hogy kérjék a kormánytól, hogy általánosan vagy a hústalan napokat helyezzék át más napokra, vagy a hetipiacokat. Kérjék azt is, hogy a hústalan napokat fűgessék fel a meleg nyári hónapokra, nehogy megromolják a húsniemű. Olariu elnök fejtegette, hogy a husiparosokra mért terhek emelkednek, ezzel szemben hetenként kétszer nem árulhatnak és ha hozzászámítják az unnepnapokat egy évben átlag félfévet nem dolgozhatnak.

Aradon a város szállítja el a levágott állatokat

Bota János az aradi husiparosok helyzetéről számolt be. Miután Aradon új vágóhidat akarnak építeni, fölemelték a vágatás díjait; a szarvasmarha levágásáért 600, sertésvágatás után 300 leit kell fizetni — sehol az országban nincs ilyen drága a vágatás. Ezenfelül április 1-én újítást vezetett be Arad városa. Kötelezte a husiparosokat, hogy a levágott állatokat csak városi kocsin szállíthatják be s a hazaszállítás díja kilónként egy lei. Ez újabb jelentős megterhelést jelent. Emellett minden husiparosnak van kocsija-lova. Az aradiak egyébként azt is kérték, hogy huskészítményeket s könnyen romlandó részeket: májat, tüdőt, vesét, velőt a hústalan napokon is árulhassanak, miként ez némely nyugati államban szokás. Az aradiak

írásban terjesztik be panaszait s a céh ezeket a királyi helytartóságnak előterjeszti.

Liszt- és kenyérárak

Foglalkoztak a liszt- és kenyérárakkal. — Sechei Sándor, a pékek elnöke, bejelentette, hogy a helytartósági árelenőrző bizottságban kérte, fűgessék fel, legalább egy hónapra, a kenyér maximális árát. A gabona napról-napra drágul, ennek következtében a liszt is. Az egyik malom igazgatója kijelentette volt a bizottságban, hogy nincs módjában, a lisztet ráfizetéssel eladni — ezzel ugyanis a nagymalmi részvénytársaságot károsítaná meg s az bűnvádi eljárást indíthatna ellene. Így a pékek, bár a kenyér ára csak április 1-én emelkedett, már napokkal előbb drágább lisztet voltak kénytelenek vásárolni. S a liszt ára továbbra is emelkedni fog, a pékeket azonban kóti a maximális ár.

Temesváron minden hentest és péket megbírságotak

Mádl Ferenc pékmester felhozta, hogy a nagykarolyi járásbírság kimondotta: a kötelező árjelentések késedelmes beadása nem büntethető, miután a szankciókra nézve nincsen intézkedés. A felszólaló ezért kérdést intézett az elnökséghez: miért büntették meg akkor őt?

Sechei elnök válaszolt — szavaiból kitűnt, hogy Temesváron az árjelentést be nem adása miatt, kivétel nélkül minden sütő- és husiparost megbüntettek. A városi gazdasági hivatal vezetője ugyanis katonai szolgálatot teljesített. A helyettese kijelentte, hogy a pékeknek és henteseknek, miután maximális áron adnak el, nem kell rendszeres árjelentést adniok. Amikor a gazdasági tanácsnok visszatért, az más nézetet volt: mindenkire kötelezővé tette az árjelentést! A céh erre eljárt a polgármesteri hivatalban, ahol megígérték, hogy az ilyen módon elmulasztott jelentések miatt senkit sem büntetnek meg. Közben azonban egy tisztviselő már átadta a bírónak a pékek s husiparosok jegyzékét s megkezdtek a büntetések kiszabását. A legrosszabb esetben a maximális büntetést alkalmazták. A céh közbenjárására a továbbiakban már kisebb büntetéseket vetettek ki.

Bucuresti kaland

Österreicher Ignác arra kérte a céh tagjait, hogy az iparosok bizzanak szervezeteikben. Már előzőleg felemlítette Sechei Sándor, hogy egy ízben, amikor Temesváron minden pékmestert százezer lei bírságra ítélték, az érdekeltek egy ügyvédre bízták a dolog elintézését, aki az ügyet ötszázezer leiert elvállalta. Végül is a pékek küldöttsége maga intézte el a dolgot Bucurestiben s az összköltség nem tett ki többet huszezer leinél. Napokig ültek az érdekeltek pékek Bucurestiben, az ügyvéd egyre csak hitegette őket. Együtt vacsoráztak, szórakoztak, de elintéztést nem kaptak. Végre szakítottak az ügyvéddel s maguk jártak el s el is intézték az ügyüket.

Számos kérdés hangzott el végül az április 1-én érvénybelépett kétszázalékos illetményre vonatkozólag. Kitént ekkor, hogy meglehetősen tájékozatlanság tapasztalható ezen a téren. Az elnökség olyan értesülést kapott, hogy a pékek és husiparosok árucikkei után nem kell fizetni a kétszázalékos illetéket: hogy konzerv után jár-e ez, nem tudni.

Arany- emlékest Salontan

Salonta-Nagyszalonta. Saját tud. Dr. Bánáss László, pápai kamarás, Salonta város római katolikus plébánosa, aki a szoroson vett egyházi munka mellett, nagy társadalmi segítőmunkát végez, sorozatos előadásokkal, színvonalas rendezvényekkel igyekszik a város kulturális, szociális és hitbuzgalmi téren. Ennek a komoly, áldozatoslelkű munkának egyik igen szép és lelkesen felemelő állomása volt a városnap tartott Arany János-emlékest is. A tartalmas és színvonalas műsor dr. Bánáss László pápai kamarás megnyitóbeszédével kezdődött, majd az Iparos Dalegyület énekszáma következett Tordai Ferenc vezénylete mellett. Arany Jánosról Békely László, a Magyar Lapok munkatársa tartott emlékbeszédet. Türkössy Mária Arany-dalokat énekelte, Horvát József és zenekara kísérete mellett. A Mátyás anyja című melodramát Ormay Gréte adta elő, majd ismét Arany-dalok következtek. A versek megkapó hangulatos zenéjét Józsa István szerezte s Bajor Ilia és Joli, valamint Bacsinzky Flóra adták elő zongorakísérettel. A Fiamnak című Arany János verset Nagy Irén adta elő és hatalmas sikere volt két tehetséges, fiatal kislánynak. — Mayer Icának és Daniel Mancának — akik behízsgő kedvességgel és bájos groteszk játékmóddal adták elő a Tudós macskája című duettet. A Both bajnok özvegye című verset Széles Mária szavalta. Szünet után rátermett és ügyes szalontai műkedvelők a Petőfi Salontán című jelenetet mutatták be. A jelenetben Mezey József, B. Major Joli, Jorgovszky Aladár, Balogh Muci, Wagner Ernő, Mayer László, Daránszky József, Danicska Ilonka és Danicska Kató szerepeltek sikeresen. A tartalmas és színvonalas Arany-emlékest, amelynek egyes számaikat Kondor Ibolyka jelentette be, a Királyhimnusz eléneklésével ért véget. Az emlékestet a Római Katolikus Leánycsoport rendezte.

Ötven milliós költséggel hatalmas gabonarakort építenek a Bega partján

Előreláthatólag háromszorosára emelkedik a banati gabonaexport

Timisoara-Temesvár. Saját tud. Már annak idején jelentettük, hogy Temesváron, a Bega partján nagyszabású gabonarakort létesül. Ebben gyűjtenek egybe a víziúton exportra kerülő gabonát. Baran Coriolan dr. főpolgármester, volt belügyi alminiszter most a sajtónak adott nyilatkozatában beszélt a gabonarakorról is. A főpolgármester nyilatkozata szerint a rakort a Bega partján, a Módosi-hidnál építik föl. A város tíz holdnyi telket engedett át erre a célra, díjtalanul s a gabonatarhoz megfelelő utat épít. Az építést a szövetségesek szövetsége véggezteti. A rakort befogadó képességét tízezer vagonra tervezik, az építkezés 50 millió leibe kerül, beleértve a berendezést is, a gabonatar teljesen modern felszerelést kap. Tavaly Temesvárról a Bega hozzávetőlegesen husz-harmincezer vagon rakomány gabona került elszállításra s a rakort felállításával ez a mennyiség a jövőben százezer vagonra emelkedik. A gabonatar építkezését az eddigi tervek szerint az év őszére befejezik.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléeses kivitelben, kapható kiadóhivatalunknál,

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2'50 lei, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 1'50 lei.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Hétoldos: egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hónapra 75 lejt.
ADYVOROSZÁGON: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyszeri szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrztünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt délnyugati szél, nyugaton és északon némi felhősödés. Egy-két helyen kevés eső. A hőmérséklet emelkedik.

Zürichi nyitás. Párizs 8.99, London 15.86, Newyork 446, Brüsszel 76.20, Milánó 22.52 fél, Amszterdam 236.75, Berlin 178.70, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 340.

Eljegyzés. Dr. Gál József erdői járásbíró, dr. Gál József ny. városi tisztiügyész, földbirtokos és neje László Ibolyka fia, eljegyezte Bodnár Klára tanárnőt, Bodnár Károly szatmári főmérnök és neje Aigner Klára leányát Szatmárról.

KOLERAJÁRVÁNY ÚTÓTT KI KALKUTTÁBAN. Kalkuttából jelentik: Az utcaseprők sztrájkja következtében Kalkuttában kolera-járvány tört ki. Az első napon tíz személy halt meg.

KÖZVETLEN KÜLFÖLDI KOCSIK A BUCURESTI-ARAD KÖZÖTT KÖZLEKEDŐ GYORSVONATOKON. Bucurestiből jelentik: Április elsején a Bucuresti-Arad között közlekedő 201. és 202. számú gyorsvonatok a külfölddel ismét felveszik a kapcsolatot és a szerelvény minden nap egy-egy I. és II., valamint III. osztályú közvetlen vasúti kocsival lesz ellátva, melyek Bucuresti-Budapest Keleti-pályaudvar között közlekednek. Ugyancsak naponta Bucuresti-Berlin közötti utvonalon közvetlen hálókocsit indítanak, mely Bucuresti-Budapest Keleti-pályaudvar-Losonc-Zilina-Teschent-Oderberg-Ereslau-Frankfurt (Oder)-Berlin között fog közlekedni. Az első hálókocsi Berlin felé szerdán, a 210. számú gyorsvonattal 2 óra 10 perckor indul.

Ciucban egy hét alatt négy halálos gyermekáldozata volt a szülői gondatlanságnak. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tudósítónktól. György Erzsike, György Mihály csikszentdomokosi gazdálkodó két éves kislánya az áradás miatt megdőlt községi patak mentén játszadozott. Egyszerre megcsuszott és fejével a patakba zuhant. Szülői holtan húzták ki a vízből. — Gyergyóhalkas községben Vaidó Dumitru gazdálkodó és felesége rázárta az ajtót három kiskorú gyermekére, névszerint az ötéves János, a három éves Mária és az egy éves Emilre és a faluban több kilométerre lévő rokonai látogatására indult. Amint néhány óra múlva, házuk felé közeledtek, arra lettek figyelmesek, hogy a bezárt lakás ablakán és ajtója alól füst szivárog ki. Betörték az ajtót, ahol borzalmas látvány fogadta a szülőket: mindhárom gyermekük holtan feküdt a szoba padlóján. A vizsgálat megállapította, hogy a három gyermek fenyőfával rakta meg a kályhát, melynek szikrája kipattant a földre és meggyújtotta a kályha előtt lévő többi fát. Ennek a tüztől meggyulladt a padló is és olyan füstöt fejlesztett a bezárt szobában, hogy megölték a három gyermeket. Mindkét esetben gondatlanságból okozott emberölés miatt indult eljárás a szülők ellen.

Schmiedt Béla

A megváltás szolgálja

XI. Pius pápa gyönyörű enciklikájában mutatott rá a papság hivatására s kötelességeire. Ennek a nyomán rajzolja a kitünő író e napszerű könyvében a gyakorlati papi élet szépségeit s magasztos feladatait!

Ara füzve 162 Lej és portó

Dr. BALOGH ARTHUR HALÁLA. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután 6 órakor, 53 éves korában meghalt dr. Balogh Arthur sebészorvos, az Irgalmas Rend kórházának volt sebész-főorvosa. Dr. Balogh Arthur hosszú éveken át önfeláldozóan állt a műtőasztal mellett és biztos keze, tudása sok emberéletet mentett meg. Önfeláldozó munkájában önmagát sohasem kímélte s a szakadatlan munka megviselte egészségét. A szívét támadta meg a betegség. Legkiválóbb orvosársai kezelték, de minden fáradtság hiábavaló volt. Dr. Balogh Arthur maga is tudta, hogy már menthetetlen. Hétfőn délután hosszas szenvedés után meghalt. A kiváló operátor halála nemcsak hozzátartozói, orvosársai, hanem egykori betejei körében is általános és mély részvételt keltett. Temetése kedden délután fél 5 órakor volt.

Két bíróval ismét megkezdte működését a ciucsanmartoni járásbírószág. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Alesik tizenhat községnek jogos kívánság teljesült azzal, hogy a járási székhelyen, Csikszentmártonon, évekket ezelőtt megszüntetett járásbírószágot ismét visszaállították. A járásbírószág egyelőre bérelt helyiségekben megkezdte működését két bíró közreműködésével. Erre való tekintettel a csikszeredai járásbírószág, melynek hatáskörébe volt osztva a csikszentmártoni járásbírószág is, alsikli ügyekben érdemi tárgyalást nem tart, hanem azt átteszi az ujra működésbe lépett járásbírószághoz. A telekkönyvek átszállítása is rövidesen megtörténik.

A PETRÓLEUMLÁMPÁTÓL KIGYULLADT EGY UJSÁGKIOSZK. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután a nagyváradai főpályaudvari újságüzemeltetőkioszk a petróleumlámpától, amellyel a kioszkot melegítették, kigyulladt. A tűz úgy keletkezett, hogy a petróleumlámpa véletlenül felborult s az újságok, könyvek, pillanatok alatt lángborultak. Az állomás személyzete és az újságárus *Suciu* Jánosné igyekeztek eloltani a tüzet, sőt a tüzloltók is értesítették és sikerült is a tüzet teljesen eloltani. Így is igen sok újság és könyv elégett.

Törvényes felmondási idő előtt eszközölt erőszakos kilakoltatásért megbüntettek egy gheorgheni háztulajdonost. Saját tud. Selyem Balázs gyergyószentmiklósi háztulajdonos, arra való hivatkozással, hogy lakója, Medve Józsefné nem fizeti rendszeren a házbéret, törvényes felmondási idő előtt, önhatalmúlag, erőszakkal kilakoltatta. Medve Józsefné bünvádi feljelentést tett az erőszakos kilakoltatás miatt. A törvényszék most foglalkozott az ügygel és kimondta, hogy a háztulajdonosnak nem állott jogában önhatalmúlag intézkedni a kilakoltatás tekintetében, hanem azt bírói eljárás alapján tehetné volna csak és ezért — az enyhítő körülmények figyelembevételével — Selyem Balázst 15 napi elzárásra és kétezer lej pénzbüntetésre ítélte.

A biharmegyei orvos, gyógyszerész és természetudományi egylet folyó hó 3-án, szerdán délután 6 órakor a zsidó licum rajztermében szakulést tart a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Eilender Henrik Casuistica. 2. Dr. Leon Domide és Dr. Sajósi György: Casuistica. 3. Dr. Konrád Béla: Pancreas tumorok.

Egy ditraui kereskedőtől fényes nappal ellopok tizenhátezer lej készpénzt. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tudósítónktól. Vakmerő lopás történt Gyergyóditrában. Nuta Hermann üzletében. Míg a kereskedő egyik vásárlójával a rak-tárhelyiségben tartózkodott, addig ismeretlen, de a helyzettel feltétlenül ismerős egyén behatolt az üzletbe és a készpénztár egész készletét, 17 ezer lejt magához véve, elmenekült. A csendőrség a tolvaj kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

Rémhírtérjesztés és megvesztegetés miatt leartóztattak két vásári állatkereskedőt. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tudósítónktól. Dobricza Agoston és Varga Lázár mikóújfalvi lakosok, amint egyik csiki vásárból hazafelé igyekeztek, Csikszentkirály községben azt a hazug hírt terjesztették el a gazdák között, hogy már a közel napokban elrekrutálják és elviszik a jobb marhákat. Amikor a gazdák körében elég nagy volt az izgalom, kijelentette a két vásári kupec, hogy ők vásárolnának állatokat, mert nekik erre engedélyük van, azonban csak a piaci árakon alul, mert az árak tekintetében kötve vannak. A csendőrségnek tudomására jutott a ravasz állatkereskedők szándéka és az őrsre kísérték őket. Itt a kereskedők ötszáz lejjel megakarták vesztegetni a csendőrörmestert. Rémhírtérjesztésen kívül még vesztegetés miatt is eljárás indult a vásári „ballérok” ellen.

Apró ciucmegyei hírek. Mercurea-Ciuc-Csikszereda. Saját tud. Stefan Manciu balázsfalvi közoktatásügyi vezérfelügyelő által, a husvéti ünnepek előtt, a helyi római katolikus főgimnáziumban megtartott vizsgálat alkalmával felvett jegyzőkönyvet most küldötték meg a főgimnázium igazgatóságának. A vezérfelügyelő úgy a tanulási eredményekkel, mint az intézet vezetésével a legnagyobb mértékben meg volt elégedve. — Dr. Részegh Tamás csikszentmártoni állatorvos neveztek ki községe élére bíróknak. Személye nagyon rokonszenves a lakosság előtt és így a falu érdekében sikerrel dolgozhat a fiatal, képzett állatorvos. — Stefanescu Dumitru madéfalvi vasutas feljelentést tett Dulvan Vasile vasutas társa ellen, hogy 2600 lei értékű óráját ellopta. — Ponyó János segesvári illetőségű munkanélküli erdőmunkást tizenhat rendbeli lopás miatt — az enyhítő körülmények figyelembevételével — hathavi elzárásra és kétezer lej pénzbüntetésre ítélték. — Szedliczky Kálmán tgcsonai hálózó kereskedőt Tofan, polgári ruhába öltözött csendőrörmester a vonatban leleplezte, hogy tiltott szerencsejátékkal fosztogatja az utasokat. Egyévi fogházzal, ötezer lej pénzbüntetéssel és politikai jogai háromévi felfüggesztésével sújtották. — Kelemen András gyergyóditraui lakos tizenöt társával megjelent a csendőrségen és jelentette, hogy Vulcan Ioan gyergyóhíllői gazdálkodó felfogadta őket napi száz lej napszámmal karácsonyfa kitermelésre, amit el is végeztek, azonban napszájukat mind-ezideig nem kapták meg. Mintegy harmincezer lejjel tartozik nekik Vulcan. A csendőrség jelentést tett az ügyészségnek.

Megérkezett a pénzügyigazgatóságra a húsz százalékos adófelemelésről szóló rendelet

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyminisztériumtól megérkezett a rendelet az 1939-40. évi adónak az 1940-41. költségvetési évre való átvezetésére vonatkozólag. A rendelet értelmében mindenkinek az adóját az állami rész 20 százalékos felemelésével, átírják erre az évre. Külön fel-emelik a nemzetvédelmi adót is. A nemzetvédelmi adó a házaknál az eddigi 4 százalékos helyett 3 százalékos, az ipari- és keres-

kedelmi adóknál az eddigi négy százalék helyett ugyancsak 3 százalék, a szabadfoglalkozásuaknál valamint a kisiparosoknál az eddigi 6 százalékos helyett 8 százalékos lesz.

A supra.cotát minden adónál 10 százalékkal emelték, a földadót pedig egyedül a nemzetvédelmi alapnál 4 százalékról 8 százalékra emelték fel.

Magyarországon és Jugoszláviában még egyre tart az árvízveszedelem

Budapestről jelentik: A kormánybiztos jelentése szerint a Duna és Tisza valamennyi mellékfolyója erősen apad. A Duna Dunaföldvár alatt már apadt, Bajánál tetőzik, Mohácsnál árad. Komáromnál a Duna még magas, de a főváros felett apad. A Tisza Csapon felül apadt, Tockaj alatt még árad. A kárpátaljai szakaszon olcsóny. Csapói felé rendkívül magas vízállású.

Belgrádból jelentik: Jugoszláviában az árvízveszedelem egyre nő. A Duna és a Száva elérte az 1888. évi rekord-magasságot. A Duna Belgrádnál 722 centiméter. Az ország északi részében körülbelül 250 ezer hold terület áll víz alatt. Belgrádban az árvíz előntötte az alacsonyan fekvő városrészeket, sőt egyes helyeken a villamosközlekedést is be kellett szüntetni.

A világhelyzet Szovjetország szempontjából

Molotov külügyi népbiztos nagy beszámolója a szovjetunió főtanácsában

Legutóbbi számunkban jeleztük, hogy a szovjet legfelsőbb tanácsa ülést tartott. Ez alkalommal Molotov külügyi népbiztos az egész külpolitikai helyzetéről nagyobb beszámolót mondott. A beszédből a bucurestii lapok közlése nyomán a következő részleteket lehet kiemelni.

— A legutóbbi nemzetközi eseményeket — mondotta Molotov — annak a háborúnak a megvilágításában kell figyelembe vennünk, amely a múlt év őszén tört ki Középeurópában. Az angol-francia szövetségesek és Németország közötti háboruból mindmáig nem voltak nagy ütközések. A hadi cselekmények elszigetelt vállalkozásokra szorítottak, különösen a tengeren és a levegőben.

— Tudjuk, hogy Németországnak a múlt év végén kifejezett békeszándékát meghíusították a francia és angol kormányok, aminek eredményeként mindkét részen fokozott készülődések történtek a háború kiterjesztése céljából. Németország, amely az utóbbi időben majdnem 90 millió németet egyesített magában, kiterjesztette uralmát néhány szomszédos államra és katonai szempontból igen megerősödött s ezért szembeötlően veszedelmes versenytársrá lett Európa legfőbb imperialista hatalmainak, Franciaországnak és Angliának. Azért azon ügy alatt, hogy eleget tesznek Lengyelországgal szemben fennálló kötelezettségeinek, hadat üzentek Németországnak.

— Ma azonban egészen nyilvánvaló már, mennyire távolosnak e hatalmak valóságos céljai Lengyelországot vagy Csehszlovákia érdekeinek a megvédésétől. Bizonyoság erre az, hogy Anglia és Franciaország kormányai kijelentették: e háboruból az a céljuk, hogy lerombolják és szétdarabolják Németországot. És különös: a néptömegek előtt továbbra is a rendfenntartás s a demokrácia és a kisállamok megvédésének jelszavával álcázzák tulajdonképpeni céljaikat.

Szovjet-Oroszország és az európai háború

— Miután Szovjetország megtagadta, hogy a Németország ellen irányuló imperialista politikának segítségére siessen, a szövetségesek ellenséges magatartása egyre kifejezettebbé vált Szovjetországgal szemben, bizonyítékot szolgáltatva ezzel arra, milyen mély osztálypolitikai gyökerei vannak az imperialista államok politikájának a szocialista állammal szemben.

— Ami a finnországi háborút illeti, a francia-angol imperialisták el voltak tökéltve, hogy ezt egy Szovjet elleni háború kiinduló pontjává tegyék. E célból nemcsak Finnországot használták fel hanem a skandináv államokat: Svédországot és Norvégiát is.

— Szovjetországnak az európai háborúval szemben elfoglalt álláspontja ismeretes. Szovjetország itt újból bizonyította a békéhez való feltétlen ragaszkodását, ami külpolitikájának jellemzője. Ezt a politikát ingadozás nélkül folytattuk is az elmúlt időszakban.

— A Szovjetországgal és Németország közötti viszony hirtelen és kedvező megváltozása kifejezésre jutott a múlt év augusztusában kötött megemlékezési szerződésben. És ezek az új és jó szovjet-német kapcsolatok gyakorlatilag is beigazolódtak a volt Lengyelország elleni háborúban, amikor a két állam közötti szolidaritás nyilvánvalóan jelentkezett. A gazdasági kapcsolatok kedvező alakulását pedig az 1939. augusztusi és az 1940. februári kereskedelmi szerződések mutatták meg, amelyek a kölcsönös gazdasági előnyök figyelembevételével biztosítják a további kedvező fejlődést.

Ellenséges fordulat Anglia és Franciaország részéről

— Angliával és Franciaországgal való viszonyunk azonban egész más fordulatot nyert, — mondotta Molotov. — Miután Szovjetország

megtagadta, hogy az angol-francia imperialistáknak, a Németország ellen, a világhegemoniáért folytatott küzdelmében eszközül szolgáltsa ki magát, lépésről lépésre mélyesen ellenséges politikájukba ütközött.

— A francia hatóságok rendőri kiszállást végeztek párizsi külkereskedelmi hivatalunkban. A házkutatások nem vezettek semmiféle eredményre s csak a kezdeményezőket kompromittálták, mert bizonyosságot nyújtottak arra, hogy ennek az egész ellenséges akciónak nem volt semmiféle komoly indoka. Azokból a körülményekből is, amelyek franciaországi követünk visszahívására vezettek, világosan kiténik, hogy Franciaország ügyeket keres a Szovjet elleni ellenséges indulatának kihangsúlyozására. Mi annak kimutatása céljából, hogy a két ország közötti kapcsolatok fenntartására nem fektettünk nagyobb súlyt, mint Franciaország, visszahívtuk ottani megbízottunkat.

— Az angol hajók a távol keleten zár alá helyezték két hajónkat, amelyek Vladivosztozk felé tartottak Amerikából és Kínából hozott árukkal. Nem teljesítik a már régebben Angliában eszközölt megrendeléseinket, nagy összegeket koboznak el, amelyek franciaországi külkereskedelmi hivatalunk tulajdonát képezték. Mindezek és más tények eléggé mutatják Franciaországnak és Angliának Szovjetországgal szembeni ellenséges magatartását.

— Ezek a tények nem magyarázhatók meg a Németországgal fentartott kereskedelmi kapcsolatainkkal, hanem annak a körülménynek, hogy a francia és angol vezető körök számításai, amelyek remélték, hogy országunkat belesodorhatják egy Németország elleni háborúba, meghíusultak.

— Mindezek ellenére Szovjetországgal egyetlen ellenséges cselekményt sem hajtott végre Angliával vagy Franciaországgal szemben. A vörös hadseregnek India vagy a Közelkelet ellen tervezett hadműveleteiről szóló angol-francia hírszövegek annyira fantasztikusak és annyira nyilvánvalóan képtelenek, hogy ezekkel foglalkozni sem érdemes.

— A Szovjetunió semlegességi politikája azonban nem tetszik a francia-angol vezető köröknek. Ők olyan politikát szeretnének ránk kényszeríteni, amely lehetővé tenné számukra, hogy a Szovjetuniót imperialista törekvéseik megvalósítására használják fel. A Szovjetunió azonban nem volt és nem is lesz soha mások külpolitikájának eszköze. Mi továbbra is saját politikánkat folytatjuk, tekintet nélkül arra, hogy ez más országoknak tetszik-e vagy sem.

A szovjet eredményei a finn háborúban

Molotov ezután a finn háború jelentőségéről és eredményeiről beszélt a következőket mondotta:

— A vörös hadsereg nemcsak hogy áttörte a Mannerheim-vonalat, amivel megszerezte annak dicőségét, hogy elsőnek hatolt át egy újrendszerű katonai erődövezeten, hanem hogy megsemmisítette a Leningrad ellen tervezett hadműveletek támaszpontjait, hanem egyuttal meghíusította bizonyos harmadik hatalmak szovjet-ellenes terveit is. Finnországban. — folytatta Molotov — nemcsak a finn csapatok ellen harcoltunk, hanem sok állam imperialista erőivel is, köztük különösen Franciaországgal és Angliával, amelyek hadfelszerelést, főként tüzérségi anyagot, repülőgépeket, aranyat, lőszert, de azonkívül önkénteseket is küldtek Finnországba. Világmozgalmat indítottak, hogy a népeket is Szovjet-ellenes közbelépésre igassák. Chamberlain a finn háború bevégezése után nem titkolta el, hogy Anglia előkészületeket tett egy 100 ezer főből álló hadsereg sürgős megszerzésére, amelynek március hónapban, tehát a Mannerheim tábornok által megállapított időpontot két hónappal megelőzőleg kellett volna Finnországba indulnia. És ezeket a csapatokat

ujabb haderők követték volna.

A szovjet külügyi népbiztos ezután részletezte azt a segítséget, amelyet Anglia, Franciaország és más államok nyújtottak Finnországnak. Kiemelte, hogy Olaszország is azok között az államok között volt, amelyek a finnországi szovjet-ellenes háború erőfeszítése mellett izgattak és amelyek hadfelszerelési anyagot és más segítséget küldtek. Még az Egyesült Államok is nyújtottak Finnországnak katonai segítséget.

— De, — folytatta Molotov — a vörös hadsereg mindezek ellenére is győzedelmeskedett. A szovjet nagyvezérkar adatai szerint veszteségeink a következők voltak: 48.745 halott, 152.263 sebesült. Ezzel szemben a finnek 60.000 halottat és 250.000 sebesültet veszítettek, vagyis katonai létszámuk több mint felét elvesztették.

Molotov ezután azokról az indokokról beszélt, amelyek Angliát, Franciaországot és más államokat arra késztették, hogy tevékeny részt vegyenek Finnország mellett ebben a háborúban, noha erre semmiféle egyezmény nem kötelezte őket. Az angol-francia sajtó a kisépek sorsa iránti gondoskodásra akarja magyarázni ezt. De ez a magyarázat márcsak ezért sem felel meg a tényeknek, mert hiszen Olaszország a múlt évben megszüntette a Népszövetség egy tagjának, Albániának a függetlenségét, anélkül, hogy Anglia és Franciaország közbelépetek volna.

— A valóság az, — folytatta Molotov, — hogy a Finnországnak adott segítséget az imperializmus nyújtotta meg, amely gyűlöli a szocialista államot. Erre elég bizonyítékunk van a szovjet-rendszer fennállása óta.

Felvilágosítások Oroszországnak a Balkán és a Közel-Kelet iránti viszonyáról

Molotov ezután a finn-orosz békekötés jelentőségéről beszélt, amelynek egyik eredményeként — mondotta — a finn népkormány elhatározta, hogy feloszlíék. Az északi védelmi szövetség tervéről szólva pedig így nyilatkozott a szovjet külügyi népbiztos:

— Amennyiben Svédország és Norvégia részt venne egy ilyen szövetségben, az azt jelentené, hogy ezek az országok eltávolodtak semleges politikájuktól, amiből Szovjetországnak le kellene vonnia a következtetéseket.

Majd így folytatta Molotov:

— Az utóbbi időben a nemzetközi sajtó különös figyelmet szentel Szovjetországnak szomszédjaival, de különösen Törökországgal és Romániával való viszonyának. Vajon szükség van-e annak hangsúlyozására, hogy a szovjet kormány semmi okot nem lát déli szomszédjaival való kapcsolataink rosszabbodására? Igaz ugyan, hogy gyanú mozgolódásoknak vagyunk tanúi Szíriában és általában a közel keleten. Nagyon ébereknek kell lennünk minden innen jövő támadó kísérlet ellen. Mondanunk se kell, hogy ezek erőfeszítésünk visszavágásunkat vonják maguk után. Ami Oroszországnak Törökországgal és Irannal fennálló kapcsolatait illeti, ezekkel az államokkal támadást kizáró egyezményünk van és Szovjetországnak eltökélt szándéka az abban foglalt kötelezettségek teljesítése. Romániával nincs támadást kizáró egyezményünk. De azért nincs semmi ok a két ország közötti viszony rosszabbodására. Igaz, hogy a szovjet uniónak nincs most teljhatalmu megbízottja Romániában és ennek hatáskörét csupán ügyvivő tölti be. De ez különleges körülményeknek tudható be, amelyek még az 1938-ik évre vezethetők vissza, amikor Butenko, Szovjetországnak Romániai teljhatalmu megbízottja titokzatos módon eltűnt. Ezek után, mondotta Molotov, érthető az új teljhatalmu megbízott kinevezésével való késlekedés.

Beszéde végén Molotov, a szovjet külpolitika céljait a népek közötti béke és az ország biztonságának szolgálatát jelölte meg.

— Innen ered — mondotta — semlegességi politikánk és az a magatartásunk, hogy nem veszünk részt a háborúban, amely a legnagyobb európai hatalmak között folyik. Ez a magatartás az általunk megkötött szerződéseken alapszik és teljességgel megfelel érdekeinknek. Ezenkívül az a kihatása is megvan ennek a politikának, hogy gátat vet az Európában zajló háború kiterjedésének. Megfelel ez mind a népek érdekeinek, amelyek békét óhajtanak.

Olasz cáfolat a Berlin-Róma-Moszkva közötti együttműködés hírére

Rómából jelentik: A *Relazione Internazionale* megcáfolta azokat a külföldi híreket, amelyek a Berlin-Róma-Moszkva háromszögről beszéltek. Beavatottak azt mondják, hogy az olasz-szovjet viszony ma is abban a stádiumban van, mint volt a finn-orosz viszály kezdetén. Újabb fejlemény nem várható.

RÁDIÓ

SZERDA, APRILIS 3.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Costica Dumitrescu zenekara román dalokat játszik. 13.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti és sport hírek. 13.30 Nagy énekesek (hanglemezek). 14.00 Hírek. 14.20 Lehar zene (hanglemezek). 15.00 Vegyes közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Művészeti krónika. 19.17 Külföldi énekesek és énekesnők (hanglemezek). 19.55 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.05 St. Cantunari mérnök előadása a román keramikai iparról. 20.20 Rádiózenekar. Énekel Evantia Cistinescu asszony. 20.45 Hírek. 21.00 A rádiózenekar Hartulay-Darklee műveiből játszik. Énekel Emilia Gutianu, Victoria Costescu-Duca asszony, Aurel Alexandrescu és Lucian Nanu. 22.10 Hírek, sport hírek. 22.30 Getta Strahilevici asszony zongorakoncertje. 23.00 Részletek Bach műveiből (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11 Hírek. 11.20 Magyar falusi vendégség 1845-ben. Felolvasás. 11.45 Nurmí partra száll. Halász Gyula felolvasása. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10 Illiczy László szalonzenekara. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Gyermekdelután. 17.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Magyar kulturélet a hadviselő és semleges államokban. Paikert Géza dr. előadása. 18.45 Melles Béla zenekar. 19.45 Zene-történeti előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Tánccselezés. 20.45 Kültügyi negyedóra. 21 A Soproni Liszt Ferenc Zeneegyesület hangversenyének közvetítése. 21.50 A Rádió Szalonzenekara. 22.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23 Cigányzene. 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 4.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsok. 12.10 Szórakoztató hanglemezek. 12.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti, kulturális és sport hírek. 13.30 A rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Közben körülbelül 14.00 Hírek. Majd: Hírek felolvasása után körülbelül 14.20 A rádiózenekar folytatja hangversenyét, énekel Lia Constantinescu Götze. 15.00 Vegyes közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Tudományos krónika. 19.17 Chopin tancok (hanglemezek). 19.50 Hírek közvetítése magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00 George Oprescu tanár előadása. 20.15 Zongorahangverseny. 20.35 Em. Ciomac ismerteti a szimfonikus zenekar hangversenyének műsorát. 20.45 Hírek. 21.00 A „Filharmonica” szimfonikus zenekar hangversenye. Közvetítés az Ateneaul Roman-ból. 22.00 Hírek, sport hírek. 22.20 A szimfonikus zenekar hangversenyének folytatása. 22.55 Szórakoztató könnyű zene (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11 Hírek. 11.20 Szemere György elbeszélése. 11.45 Ahol a férjeket gyermekgondozásra tanítják. Nagy Dániel felolvasása. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10 A Rádió Szalonzenekara. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30 Országos Postászenekar. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Ruszin hallgatóknak. Felolvasás. 17.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Magyar laboratóriumok. Beszélgetés. 18.40 Hanglemezek. 19.45 Gazdák. 20.15 Hírek. 20.25 Magyar nóták cigányzenével. 21.10 Tömörkényi István novelláiból felolvasás. 21.40 Közvetítés a Magyar Színházról. Énekes-zenes részletek a Tokaji aszu c. zenés vígjátékból. 22.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Énekszámok zongorakísérettel. 23.40 Tánccselezés. 24 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Heszke Béla:

Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcolatot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelő katolikus olvasókörönség asztaláról.

Ára: 40 lel.

PÉNTEK, APRILIS 5.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Szórakoztató hanglemezek. 13.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti és kulturális hírek, majd sport hírek. 13.30 Petrica Motoi zenekara játszik. 14.00 Hírek. 14.20 Petrica Motoi zenekara folytatja hangversenyét. 15.00 Vegyes közlemények. Rádió Románia. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Technikai poste. 19.17 Vallásos énekkarok, orgona, zenekar (hanglemezek). 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00 Constantin Giurescu nemzeti propagandaügyi miniszter előadása Traian császárról. 20.15 Oboá- és zongorahangverseny. Játszik M. Fuhrmann és Jon Filionescu. 20.35 Operaest: Denevér. Az első felvonás szünetében (21.30—21.45) Hírek. A második felvonás szünetében (22.30—22.50) Hírek, sport hírek. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11 Hírek. 11.20 Történet az állatvilágból. Felolvasás. 11.45 A gümőkór elleni korszerű védekezés. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.10 Zongoraszmok. 13.40 Hírek. 13.55 Éneklő ifjúság. 14.20 Időjelzés. 14.00 Magyar Revü Tánccselezés. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Mátyás király halála Geréb László dr. előadása. 17.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 A rádió szalonzenekara. 19 Legfontosabb hozomány az egészség. Előadás. 19.25 Cigányzene. 20.05 Sportközlemények. 20.15 Hírek. 20.25 Dalok zongorakísérettel. 20.45 Pálincás László dr. olasznyelvű előadása. 21 A filharmoni-

niai Társaság hangversenye. 22 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 23.05 Hírek, időjárásjelentés. 23.15 Cigányzene. 24 Hírek idegen nyelveken. 0.20 Tánccselezés. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, APRILIS 6.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00 Időjelzés, vizállásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsadó. 12.10 Szórakoztató zene (hanglemezek). 13.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti, kulturális és sport hírek. 13.30 A Luceafarul zenekar játszik. Énekel Liviu Serban. 14.00 Hírek. 14.20 A Luceafarul zenekar folytatja hangversenyét. 15.00 Vegyes közlemények. Rádió Románia. 18.00 Az országorszervezet órája. 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Színházi és filmkrónika. 19.17 Részletek német operákból (hanglemezek). 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00 N. I. Herescu tanár előadása a görög és latin egónyőről. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 20.45 Hírek. 21.00 Rádióposta. 21.15 A rádió hangversenyzenekara. Énekel Felicia Volanescu-Jonescu asszony és Ghirag Sakazlian. 22.10 Hírek, sport hírek. 22.30 Szórakoztató és tánczene. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11 Hírek. 11.15 Ifjúsági rádió. 11.45 A római agyagedények a Nemzeti Múzeumban. 12.15 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Harsányi Gizi meseje. 17.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Rádióposta. 18.45 A rádió szalonzenekara. 19.50 A Douhetizmus és a mai háborúk. Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Jazz-zongorakötés. 20.40 Közvetítés a Vegyészeti és Élelmiszer-vizsgáló Intézetből. 21.10 Hanglépör. 22.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Tánccselezés. 24 Hírek idegen nyelveken. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZÍNHÁZ

Dalol a Volga

Schreiber-Jenei operett újdonsága

Bemutató csütörtökön este 9 órakor

Az eddigi tömeges jegyvásárlásból ítélve a Dalol a Volga előadásai Nagyváradon is zsufoft házak előtt fognak színekerülni. Rég nem tapasztalt óriási érdeklődés mutatkozik Szabadkay szingazató vezetése alatt álló Erdély második nagy operett társulatának vendégszínház iránt, ami nem is csoda, mert a társulat minden tagja egytől egyig a legjobb nevű színészek, akik nagy igyekezettel és lázas szeretettel készülnek a csütörtöki nagy bemutatóra.

A Dalol a Volga operett tárgumuresi és brasovi nagy sikereket után Oradeán fogja folytatni hatalmas előadásait, mert Jenei János briliáns szövege, Schreiber Aajos fülhemászó zenéje, valamint a févzesi kiállítás és rendezés a Dalol a Volga operett a békeidők nagy operettjének hangulatát varázsolja elének.

A Dalol a Volga operett főszerepeit Ürmössy Magda, Vojticky Elvira, Mátraí Rózi, Sándor Ica, Kun Edith, Katona Böske, Jenei János, Homm Pál, Szabadkay Miklós, Végh József, Peternák Tibor, Bánhegyesi és Hány Gyula játszzák, a szőit táncokat Ürmössy Juci és Komáromy Attila táncolják. Fellép még az operetthez Bébi Boreca a 7 éves tüneményes csodagyerek, aki már több ízben bámulatta ejtette Nagyvárad közönségét.

A Dalol a Volga csütörtökön és pénteken este 9, szombaton délután 6 és este 9, valamint vasárnap 3 és 6 órakor és kedden este 9 órakor van a színház műsorán mindenkor rendes helyárakkal.

— **Délutáni olcsó helyáru előadások.** Szombaton délután olcsó helyárakkal 3 órakor a Csókosasszony, Zerkovitz operett, míg kedden délután 5 órakor Kálmán Imre örökbecsű operettje a Csárdáskirálynő kerül színpadra, szintén olcsó helyárakkal.

— **Iglói diákok — vasárnap délelőtt 11 órakor matiné, olcsó helyárakkal van** a színház műsorán, teljesen új betanulásban, új beállításban, az együttes legjobbjával.

A VENDÉGSZÍNHÁZ MŰSORA:

Április negyedikén, csütörtökön este kezd meg a Szabadkay-társulat operettgyűjtése nagyvárad előadásait a következő műsorral:

Április 4. csütörtök este 9 órakor: **Dalol a Volga.** (Jenei János és Schreiber Aajos nagy operettje.)

Péntek este 9 órakor: **Dalol a Volga.** Szombaton délután 3 órakor: **Csókos asszony.** (Operett. Olcsó helyárakkal.)

Szombat délután 6 órakor: **Dalol a Volga.** Szombat este 9 órakor: **Dalol a Volga.** Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné: **Iglói diákok.** (Teljesen új betanulásban. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Dalol a Volga.** (Rendes helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Dalol a Volga.** (Rendes helyárakkal.)

Vasárnap este 9 órakor: Román előadás.

Hétfőn román előadás.

Kedd délután 5 órakor: **Csárdáskirálynő.** (Olcsó helyárakkal.)

Kedd este 9 órakor: **Dalol a Volga.**

— **A fenti előadásokra jegyek elővételben válthatók hétfőtől kezdődően a színház baloldali elővételi pöntáránál naponta délelőtt 11—12 és délután 4—8-ig.**

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ASSZONYOK.

DORIAN: JESSE JAMES, A NÉP BALVÁNYA

Figyelem!

Figyelem!

Mélyen leszallított áron kaphatók a

Magyar Szemle Társaság

következő művei:

Homan: A magyar történetírás utjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei

Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei

Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk
kezdetei ára 396 lei helyett csak 250 lei

Szekfü: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei

Farkas: Fialat Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei

Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó

A könyvek gyönyörű dizájnban megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatala utján

